

لیکونکی: ایرک مارگولیس (Eric Margolis).

سرچینې اودخپریډو نیټه: گلوبال ریسیرچ «۲۰۱۳-۱۲-۹».

ژباړونکی: پوهندوی دوکتور سیدحسام «مل».

له افغانستان څخه ساختګي را وتنه

The Phony Pullout From Afghanistan

دهغو کسا نو دپاره چې دافغانستان دراتلونکي په برخه لیک باندی یو څه پوه شي او هغه داچي اشغالګر قوتونه دافغانستان دپاره پخپلو گدامونو کی څه شی زیرمه کړی دي ، ددی ضرورت لیدل کیری چې هغوی پر عراق باندي دبریتانیا دامپراتوری د (۱۹۲۰) کال دتسلط اود واکمنی دوری یازمان ته نظر واچوی او یو څه ځان څیرکړي ، لکه هغسی چی نامتو لیکوال شکیسپیږ په دی اړه داسی ولیکل «دادتیرو وختونو سریزه دی» یا په دری عبارت سره این «مقدمه ای به گذشته» است .

د بریتانیا سلطنتی دولت دلمری نړیوال جګړی په پای کی دبین النهرین دطبعی زیرمو د خوندي ساتلو دپاره کوم چی د بریتانیا د شاهی دولت د سمندری قوتونود پاره ضروری اوحیاتی گڼل کیدل دعراق په نوم په مصنوعی بنی سره یوه لاس ناستی هیواد یا دولت دهغه ځای د خلکو د پاڅون د مخنیوی دپاره ایجاد کړ اوددی دولت په سر کی یو فرما نبردار ټولواک د فیصل په نوم کینینول اودعراق د بومی اود اصلی میشتو خلکو څخه یوه اردو یا نظامی لښکر رامینځته کړ کوم چی دغه اردو خپل دندی دبریتانیا د افسرانو اود قوماندانانو تر رهبری لاندی تر سره کول .

په کال (۱۹۳۰) کی دهغه تړون یا پیمان په ترڅ کی چې د عراق اود انگلیس یعنی دلاس ناستی نوکریاچا اودهغه داربا ب یا انگلیس ترمینځ لاس لیک شودبریتانیا استعماری

شاهی دولت ته رسمیت ور وبخبل چي پر عراق باندی بی له کوم خنډ حکم وچلوی .
اما په عراق کي اصلی قوت اوځواک د بریتانیا د شاهي دولت د هوایی قوت په لاس
کی وه او د عراق په حبانیه (Habbaniyah) او بصره (Basre) کی اډی درلود اوبی
له کوم قید و شرط پر عراق باندی خپل تسلط چلول .

وینستون چرچل د جگړی حامی او ملاتړ لکه نننی محافظه کار ډلی ټپلي په څیر
د بریتانیا هوایی ځواک ته سپاریښته کړی وه چی د عراق او د افغانستان پرسرکشو قبایلو
باندی کولای شی چي سمی گاز پکار ویسی ، دیا دونی بل ور مطلب دادی چي بریتانیا
په عراق کی ځنی نهادونه او ځنی شرمیدلی گوندونه بی دخلکو له غوښتنی اوارادی
څخه یواځی د بریتانیا د منفور او استعماری دولت د اهدافو دپلي کولو دپاره ایجاد کړ.
دانگلیس – عراق تړون د نننی افغانستان د پاره کیدای شی چي دیو مقدمی یا دیو
سریزی په توگه اونگرل شي یا په نظر کی ونیول شي. د بریتانیا دامپراتوری ځای
ناستی دا دامریکی امپریالیسم دي کوم چي غواری په افغانستان کي د بریتانیا او د عراق
د تړون هغه نسخه یا پلان تکرار کړي .

واشننگتن واي چي مونږ خپل سرتیری او نظامی مبارزین وروسته له (۲۰۱۴) څخه
له افغانستان باسو اما د بلی خوا څخه یادونه کوي چي زمونږ (۱۴۰۰۰) څخه تر
۱۶۰۰۰ سرتیری په افغانستان کی د تروریزم د خپلو اود افغانی سرتیرو د تریننگ دپاره
باقی پاتی کیري اوداځکه چی په افغانستان کی اوس د القاعدی د سازمان غړی له (۵۰)
کسو څخه زیات نه تر سترگو کیري اوزمونږ دغه باقیمانده سرتیری ددی توان لری
چی دهغوی سره وجنگیري او هغوی له مینځه ویسی .

یا په بل عبارت د زور بریتانیاوی سیستم په څیر افغانی اردو اوسرتیری چی دهغو
شمیر (۴۰۰۰۰۰) کسو ته به ورسیري د سپین پوستو افسرانو (امریکایانو اودنور واجنبی
افسرانو) تر مشری لاندی دامریکی د (۵-۴) ملیارد دالر په کلنی مالی مرستی سره به
دهغو استخدام ، تریننگ اونور چاری به ترسره شي .

دغه اجیر او چوپیر سرتیری یا استخدام شوی نوکران د یانکی (امریکایی) د دالر په بدل
کی زره نیم زره بی دکوم خاص نظر یا ایډیولوژی په لرلو سره ممکن خپل ورسپارل
شوی دندی ترسره کړی بل مهم مطلب داچی دسی آی ای (CIA) تر مشری لاندی دسری
وژونکی بی پیلوتو الوتکوپوری ترلی (۲۰۰۰۰) عمله فعله یاقوتونه به هم دلته د افغانستان
په دننه کی پاتی شی سربیره په پورتنی یادشوی قوتونو دامریکی دمتحده ایالاتو د ځانگړی
عملیاتونو د جزو تام پوری ترلی مشترک کوما ندویانو به هم لکه د انگلیسی د ځانگړی
اونامی هوایی خدمتونو دکارپوهانو په څیر به خپل دندی دلته په افغانستان کی به تر سره
کړي.

له رانیول شوی یا اشغال شوی افغانستان څخه دامریکایی نظامی قوتونو دراوتلو او

د تېښتې لار دافغانستان ددولت اودچارواکوسره ديو امنيتی تړون ضرورت را مينخته کړی چی امریکا يا نو ددغه تړون او د موافقی په لرلو سره غواړی ځانته د وړو پزی جوړ کړي . (دانگليس اودعراق د کال «۱۹۳۰» تړون دی ولوستل شی) . هغه لاڅه چی تاسی دلته يوه بله معاملی ته ځیر شي کوم چی د لاس پوڅی د ست نشانده اود سپری وژونکی دستگه تر مينځ دجمهوری ریاست دانتخاباتو موضوع دی کوم چي په هغه کی دمخدره موادو سر دستگان او مشهور قاچاقبران د مخدره موادو د پیسو په لگښت سره ځانونه نومان کړی دي چی په افغانستان کی د جمهوری ریاست په چوکی کی ډډه ولگوی .

پخوانی شوروی اتحاد هم په ورته بڼی سره پر افغانستان باندي وروسته له یرغل او تهاجم لکه دپخواني کهنه کار امپریالیزم په څیر چلن تر سره کړ . د لته د یا دونی يوه بله مهم ټکي دا دي چی د امریکی د متحده ایالاتو اکثر شرکتونه دامریکی دعامة خلکو سره د اړیکو دساتنی لری دخپل تبلیغاتی پرله پسې ډول وهني سره دافغانستان په اړین ځنی خوشحا لونکی خبری تبلیغول یعنی داچی اوس په افغانستان کی انجنو بنونځیو ته ځی اودافغانستان عامه خلکو روغتیایی تسهیلاتو ته پوره لاسرسی لری اوپه دی توگه دامریکی دعامة خلکو ذهنیتونه دخپل گتی په لور راجلبول . لاتراوسه پوری پوره نه بشکاری چی دقبایلو مشران یا حتی دغه تحت الحمایوی افغانی دولت دامریکی دمتحده ایالاتو تر شا ودیریري اوپه دی باندي سترگی پتي کړی چی دمورفین او هیروین دراکری ورکړی اودتجارت کار وبار د امریکی د متحده ایالاتو تر څارنی اوکنترول لاندی نه ترسره کیري، اوداڅکه چی دامریکی دقوتونو په موجودیت سره سره په نری کی افغانستان دمخدره موادو(مورفین او هیروین) یوله لمړی اومخکش صادر کونکي هیوادونو څخه شمیرل کیري ، داهمیت وړ بل مطلب دادی چي د ملگرو ملتونو د یو منبع په قول سره افغانستان پروسبرکال (۵۰٪) نظر نوروکلنو ته زیات مخدره مواد بهر ته صادر کړی او دهغه څخه لاسته راغلی پیسی وروسته د مینځلو (دتور پیسو سپینولو) څخه چی د مخدره موادو د معامله کونکوی تر لاسه شوی دا هغه پیسی دی کوم چی نن دافغانستان دولت ټول چارواکی او مفسدان ددغه پیسی د تر لاسه کولو دپاره په فساد اوپه رشوت اخیستو سره بخت دی اوهم دهمدغی پیسی يوه بله برخه دامریکایانو له خوا د کابل اوسیدونکو ته په یو اویاپه بل نوم سره خیرات ورکول کیري اوامریکایان په دی شان سره غواړي چي دافغان دخلکو پام خپل حاتم طایی ما با نه سخاوتونو ته را جلب کړی اودهمدی کړنی تر سیوری لاندی دمخدره موادو قاچاق جاری وساتی اودهغه له خرڅلاو څخه میلیونونه ډالر تر لاسه کړي .

لکه دبیریتانیا په څیر کوم چي به عراق کی دبیریتانیا دسلطنتی د دولت د هوایی ځواک دوه هوایی یا نظامی اډی موجود وه دامریکی متحده ایالات هم غواړی چي په افغانستان کی کم له کمه (۲-۴) اساسی اواصلی اډی یا پایگاه ولری چی د همدی دلیل په نظر

کی نیولو سره دبگرام هوایی ډگر کوم چی اوس دامریکایانو په تصرف کی دی ، دا هغه هوایی ډگر دی چې د مخکینی شوروی اتحاد په مرسته سره جوړشوی او اوس دامریکایانو د پاره دافغانستان په کنترولولو کی د یومرکزی عصب حیثیت لری او هغه داچي په یوه وچه کی چې هلته گن ځنگل او اونی موجود نه وي هوایی ځواک دهغي وچي په کنترول کی ټاکونکي نقش لرلی شي ، او پرته له داسی هوایی ډگر که چیری امریکایان هلته تر (۲۴-۷) هوایی کنترولی نقطی هم درلودای ډیر ستونزمن بنکاریده چې نوموړی هیواد یی په بشپړه بنی سره کنترول کرای وای ، دامریکی هوایی ځواک په نړی کی دهغه هیواد اصلی او ډیر غبنتلی قوت جوړوي همدغه دامریکی دمتحده ایالاتو هوایی ځواک دی چی دجنوبی آسیا داسمان په گزمه وهلو سره خپل گوداگی رژیم په کابل کی ساتی اوتر خپل څارنی لاندی نیولي دي دهمدی اصل په نظر کی نیولو سره هندوستان هغه هیواد دی چی د امریکي پواسطه سره د افغانستان د دوامدار اشغال په اړین خپل حمایتی پالیسی ډیر په احتیاط سره ساتلی او په دی مورد کی ډیر سنجیده گامونه پورته کوي دبلې خوا څخه دا یونه انکار منونکی واقعیت دی چې افغانستان دتاریخ په اوږدو کی دامپراتورانو قبرستان پیژندل شوی او په دی هیواد کی دامپریالیستانو داهدافو په مقابل کی دپښتون قوم اوقبایل ډیرستر خنډ منل شوی اودغه واقعیت ټولو ته لکه د لمر په شان روښان دي کوم چی دهمدی واقعیت په نظر کی نیولوسره زه چې تاسو ته دغه مقاله لیکم ددی قوم سره کوم چي ما دوی دروسا نو پواسطه سره دافغانستان د اشغال په وخت په جگره کی له نژدی څخه لیدلي دی په ریښتیا سره چې دغه قوم ډیر زړه ور اودتینگ ارادی خلک دی اوزه په دی پوره باورلرم چی امریکی د خپل مجهز اومدرن سلاح او جگریز مهارتونو سره سره بیا هم که چیری دغه قوم پخپل لاس کی د کلاشینکوف ټوپک ولری دامریکي ماتی اوشکست حتمی اوانکار نه منونکی بریښی .

دانگلیس امپرتوری پرافغانستان باندی دتاریخ په اوږدوکی څلور ځلی یرغل ور وړلی اوپه هیڅ بنی سره نه ده توانید لی چې هلته خپل گارنیزیون وسای او په هر یو یرغل سره پوره ماتی خوړلی دي داچي اوس دامریکی متحده ایالات د افغانستان د(بیا رغونی) تر سرخط لاندی په دغه هیواد کی میشته شوی یا دغه هیواد یی اشغال کړی په دی دی ځانه بڼه پوه کړی او دانگریزانو دما تی خوړلو تاریخ ته دی هم پام واری چی دلته هر ورو د ماتی سره مخامخ کیري او امریکا یا نو په دی با ندي هم پوهیری چی دغه روانه جگره دامریکی د جنگونو په تاریخ کی ډیر اوږد اونا معلوم جگره دی هغسی یوه جگره چی د(۱۲) کالو په اوږدو کی تقریباً یوتریلیون دالر په مصرف ورسیدل ، (۲۰۰۰) امریکایان خپل ژوند دلاسه ورکړل او په حدود د(۱۷۰۰۰) امریکایی اوبا ند نی سرتیری ټپیان شو بی له دی چي کوم ټاکلی بریالیتوب تر لاسه شي .

دویلو یوه بله مهم ټکی دادي او هغه داچي ، طالبان دپښتون دقوم اودقبایلو یو ایتلافی ځواک دی کوم چی ډیر کلک ارادی اودهوډ خاوندان دي چی دیوی ټوپک په لرلو

سره کولای شی تر هغه وخته پوری و جنگیزي چی ژوندي دی نوپه دی بنیاد امریکایانو به دیوی بلی لیسزی دپاره با ید ډډیرو تلفاتو په ورکولو سره و جنگیزي او بیا دهغه په پای کی به مجبور شي چي دخپل ما تی په اړه اعتراف وکړی اوله دی هیوادڅخه پښي سپکي کړي .

دحیرانتیا خبره خوپه دی کی دی چي امریکایان ددغه مطلب په پوهیدو سره نو بیا ولی تینگار کوی چي با ید دغه هیواد تر خپل ولکی لاندي وساتی ددی سوال ځواب ډیر اسا نه دی او هغه ددی سیمي دجیوپولیتیک مساله دی کوم چی امریکي غواری د کسپین د سمند رزیرمو ته لاس رسی پیدا کړی دهغه چا خبره نفت یا تیل دامریکی دمتحده ایالاتو پر سیاستوالو باندی هومره تاثیر غورځوی لکه چي **کټ نیپ** (یوډول نفت دی چی دنعنا یا مینتول بوی لری) په پیشو (پشک) باندی تاثیر غورځوي .

دامریکی واکداران له دی څخه نشی سترگی پتولي چی د هغوی نظا می قوتونه په افغانستان کی دیوی با اراده اوزره ور جنگی مسلح او افغانی پښتون فبایلی ځواک سره په جگړه کی مخامخ دی چی دجگړی په پای کی هر ورو دما تی سره مخامخ کیري نوکه چیری ددغه وړاندوینو سره بیا هم امریکایان غواری چی په افغانستان پخپل نوی پرانیستلی اډو یا پایگاه کی پاتي شی او جگړی ته دوام ورکړی نو هر ورو باید هر کال تر بیلینونو ډالر په مصرف ورسوی او په دی ډول خپل ځان په یو نا معلوم مستقبل سره مصروف وساتي .

دبلی خوا څخه اوس اکثر غربی سیاستمداران نشی کولای چی دخپل رای ورکونکو سره مخامخ وگوری او په دي اعتراف ونکړی چی دغه په افغانستان کی روانه جگړه بی له یو کامل احمقانه جگړی څخه بل شی نشی نومیدی، اوداځکه چي په دي جگړه کی تر یو تریلیون ډالر بی دکوم ښکاره لاسته راوړني څخه ددی جگړی په اوږدو کي په مصرف ورسید او ډیرو سرتیرو خپل ژوند دلاسه ورکړل او ډیری نور یی تپیان او معیوب شول او همدارنکه دغه غربی سیاستوالو اوس په دی سترگی نشي پتولی چی طالبانو د سپتمبر د (۹/۱۱) کال (۲۰۰۱) پیښه کی هیڅ دخپل او ککر نه وه ، لکه چی هسی مخکی ویل کیدل ، اصلی خبره خو دادی چي واقیعت ډیر ترخه دی اورینتیا ویل هم ډیر خطر ناک .

په درناوي